

18 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

**[naam]**,  
geboren op [datum],  
wonende te [plaats],  
hierna te noemen: klager,  
juridisch adviseur: mr. R.W. Smit, advocaat te Amersfoort

tegen:

**(wijlen) [naam]**,  
geboren op [datum], overleden op [datum],  
de persoon over wie geklaagd wordt,  
hierna ook te noemen: aangeklaagde,  
(tijdens zijn leven) priester-emeritus van het bisdom Haarlem-  
Amsterdam.

## 1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 oktober 2013. Op 21 januari 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], pr., vice-kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam. Op 3 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager was daarbij aanwezig via een skype-verbinding. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R.W. Smit, advocaat te Amersfoort. Namens het bisdom is verschenen [naam], vice-kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam.

## 2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Aangeklaagde was als leraar [vak] werkzaam op het [Seminarie] te [plaats] (hierna [school]), waar klager in de periode van 1966 tot 1968 intern verbleef en onderwijs volgde. Klager ging, na het beëindigen van de lagere school, studeren op [school]. Als school stond [school] bekend als een uitstekend gymnasium met kundige leerkrachten en een uitstekende studiebegeleiding. Klager moest hier intern verblijven, ondanks het feit dat zijn ouderlijk huis zich vlakbij [school] bevond. De vader van klager was overleden waarna zijn moeder haar kinderen 'wegstuurde'. Aangeklaagde was op [school] een inwonende priester en gaf onder andere les in [vak]. Hij begeleidde klager als zijnde zijn mentor en deed zich derhalve vriendelijk voor. Aangeklaagde

had de bijnaam “[bijnaam]”, wat in [taal] ‘onze vader’ betekent. Van hem was bekend dat hij zijn handen niet thuis kon houden.

Aangeklaagde nam klager op zaterdag of zondag regelmatig mee naar het strand van Zandvoort Zuid. Dit strand stond toen al bekend als een naakt- of homostrand. Klager moest zich dan in het bijzijn van aangeklaagde omkleden. Aangeklaagde hield dan een handdoek voor klager, zodat niet iedereen hem kon zien. Aangeklaagde keek echter zelf wel naar klager, terwijl klager zich ontkleedde. Aangeklaagde zwom en zonnebaadde zelf naakt. Op een dag was de broer van klager, [naam], ook mee naar het strand. Toen aangeklaagde een naaktfoto wilde maken van klager en zijn broer, heeft de broer van klager hier iets van gezegd. Klager zelf durfde dit niet. Van klager zijn daarom wel naaktfoto’s gemaakt.

Aangeklaagde was tevens de biechtvader van klager. Tijdens het biechten stelde aangeklaagde steevast seksuele vragen aan klager. Aan klager werd gevraagd of hij wel eens ‘slechte’ gedachten had, er werd hem verteld dat met jezelf spelen een zonde is, en er werd hem gevraagd of er al wit spul uit kwam, wat aangeklaagde dan graag wilde zien. Hierdoor is aangeklaagde alles van klager te weten gekomen en werd het beginnende seksuele leven van klager volledig aan hem blootgelegd. Klager heeft dit ervaren als een manipulerende, geestelijke marteling. Door de leeftijd en de thuissituatie van klager was hij zeer kwetsbaar en daar heeft aangeklaagde gebruik/misbruik van gemaakt. Hij heeft zich tijdens deze biechten opgesteld als zogenaamde vriend. Met name dit gedrag van aangeklaagde heeft ervoor gezorgd dat klager doodsbang is voor (homoseksuele) priesters en dat hij maar heel weinig mensen vertrouwt.

Klager herinnert zich tevens dat aangeklaagde een boot, een platte schuit, in de haven van [plaats] (aan het land van boer [naam]) had liggen. Op deze boot deed aangeklaagde met leerlingen vieze spelletjes en vertelde hij schuine verhalen.

Voorts herinnert klager zich dat aangeklaagde vertelde dat hij pauselijk nuntius was en regelmatig naar Israël ging op bedevaarten. Klager zou wel met aangeklaagde mee mogen, maar dan moesten zij wel samen in één bed slapen om kosten te besparen. Klager is niet meegegaan, omdat hij niet vanwege het geloof op [school] zat en dus ook niet op bedevaart wilde.

Daarnaast geeft klager aan dat hij in de periode van 1966 tot 1968 op het paard van de heer [naam], ook een priester, mocht rijden. Aangeklaagde ging dan mee op het paard en hield klager dan stevig vast. De jongens van de kostschool mochten regelmatig op het paard rijden. Daarbij gold dan de voorwaarde “voor wat, hoort wat”, waarmee seksuele diensten bedoeld werden.

Klager was misdienaar. Op een steenkoude morgen moest klager om 05:30 uur zonder te hebben gegeten optreden als misdienaar. Hij moest zijn kleren uittrekken en hij moest zichzelf omkleden, waar aangeklaagde bij stond. Aangeklaagde maakte toen opmerkingen over het ‘prachtige jongenslichaam’ van klager. Aangeklaagde hielp hem ook de jurk over zijn hoofd heen te trekken en het koord stevig aan te trekken. Doordat klager steeds moest knielen, opstaan en met wierook moest rondslingeren is hij flauwgevallen.

Aangeklaagde heeft klager toen weer bij laten komen door de penis van klager in zijn mond te nemen om hem weer ‘leven in te blazen’. Klager is toen weggelopen en heeft thuis alles aan zijn moeder verteld. Klager werd echter weer opgehaald door de heer [naam] van [school] en zijn moeder biechtte hem op wat klager haar had verteld. Klager voelde zich verraden door zijn moeder. Niemand geloofde hem en de politie werd dan ook niet ingeschakeld. Deze vorm van misbruik is één keer voorgekomen en gebeurde omstreeks het laatste half jaar dat klager op [school] doorbracht.

2.2. Klager wilde door het seksueel misbruik weg van [school] er niet langer meer studeren. Hij was een uitstekende leerling. Klager begon echter expres met het halen van slechte cijfers, met als doel dat hij van school zou worden afgestuurd. Klager werd uiteindelijk daadwerkelijk van school afgestuurd. Zijn studie viel in duigen en klager zakte af

naar de MULO. Met het afzakken naar de MULO viel ook klagers droom om bosbouwkundig ingenieur te worden in duigen. In plaats daarvan heeft klager 22 jaar op een kantoor simpele werkzaamheden uitgevoerd. Zonder het seksueel misbruik had klager zijn studie kunnen afronden en een goede baan kunnen vinden met een daarbij horend goed salaris.

Terwijl al zijn vrienden een gezinsleven opbouwden, kwam klager van de ene mislukkende relatie in de andere. Hij kon geen relaties met vrouwen onderhouden en zag vrouwen alleen voor de seks. Hij wilde geen kinderen, omdat deze hem zouden binden aan hun moeder, waarmee hij geen gezonde relatie kon onderhouden.

Jarenlang heeft klager geleden onder spanningshoofdpijnen. Hij zag zijn werk als een lange en zeer zwarte tunnel. Hierdoor heeft hij jaren in de WAO gezeten. In deze periode zat hij 2 jaar lang voor 3 dagen in de week in groepstherapie bij [instelling] te [plaats]. Klager heeft echter in deze tijd nooit openlijk over zijn gevoelens en het seksueel misbruik kunnen praten vanwege het feit dat er een homoseksuele man in deze groep zat. Door het seksueel misbruik heeft klager namelijk een grote haat en angst voor homoseksuelen gekregen. Klager had regelmatig nachtmerries, huilbuien en woedeaanvallen.

Op 45-jarige leeftijd is klager geëmigreerd naar [land] om te gaan samenwonen met een [nationaliteit] vrouw. Uit deze relatie heeft klager een zoon gekregen. Na een jaar is de relatie stuk gelopen en heeft klager de zorg van zijn zoon op zich genomen. Klager heeft het gevoel dat hij niet voor 100% de gezellige vader voor zijn zoon kan zijn. Hij kan geen genegenheid aan zijn zoon tonen, omdat hem dit op [school] is afgeleerd. Dit doet hem veel verdriet.

Het openstellen voor zijn gevoelens, genegenheid, liefde, geluk en houden van is altijd overschaduw geweest door de angst die klager heeft gekend en die hem is opgedrongen. Zijn leven is een enorme puinhoop geworden door het seksueel misbruik dat hem is aangedaan.

2.3. Met dit klaagschrift wil klager erkenning van hetgeen hem in zijn jonge jaren is aangedaan en een gegrondverklaring van de klacht zodat hij zijn recht op schadevergoeding ten gelde kan maken. Klager wil weer van zijn leven kunnen genieten, weer beter voor zichzelf zorgen, zijn zoon opvoeden en zonder belemmeringen van hem houden en genieten, zodat de laatste jaren van zijn leven een betere draai kunnen krijgen.

### **3. De reactie (zakelijk weergegeven)**

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

De vice-kanselier van het bisdom Haarlem-Amsterdam heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Wel wordt opgemerkt dat tegen aangeklaagde eerder een klacht is ingediend, maar dat deze klacht ongegrond is verklaard.

### **4. De beoordeling**

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. Hoewel er een andere klacht ligt tegen aangeklaagde (2012T760), is de Klachtencommissie van oordeel dat deze klacht dusdanig verschilt met de onderhavige klacht tegen aangeklaagde, dat de klacht met nummer 2012T760 niet als steunbewijs kan dienen voor deze zaak.

De Klachtencommissie is verder van oordeel dat geruchten (aangeklaagde zou zijn handen niet thuis kunnen houden) niet als steunbewijs kunnen dienen. Dit geldt ook voor het feit dat 'op [school] sprake zou zijn van misstanden'. Het enkele feit dat mogelijk sprake was van misstanden op [school] zegt niets over seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

De verklaring van [naam] die schrijft dat hij, toen hij student was een keer een erectie zag bij aangeklaagde, kan naar het oordeel van de Klachtencommissie eveneens niet als steunbewijs dienen. Het enkel en alleen zien van een erectie bij aangeklaagde op enig moment is onvoldoende om als steunbewijs te kunnen dienen voor onderhavige zaak. Daar komt nog bij dat de heer [naam] schrijft dat hij, toen hij die erectie zag, zelf reeds student, dus meerderjarig, was. De verklaring van de heer [naam] dat aangeklaagde interesse toonde voor zijn lijf en dat hij dat liet blijken door subtiele aanrakingen, acht de Klachtencommissie onvoldoende om de verklaring van aangeklaagde te ondersteunen.

In de thans voorliggende zaak zijn daarom geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager voldoende ondersteunen.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard, waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

## 5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het bisdom Haarlem - Amsterdam de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 september 2014 door mr. mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter,

Drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.